

DEE-007-001534

Seat No. _____

B. Sc. (Sem. V) (CBCS) Examination

May / June – 2015

Home Science : Paper - 5

(Post Harvest Technology) (FN)

Faculty Code : 007

Subject Code : 001534

Time : 2 Hours]

[Total Marks : 50

સૂચના : દરેક પ્રશ્નોનાં જવાબ ઉત્તરવહીમાં જ આપવા.

- 1 નીચે આપેલા M.C.Q.ના સાચા જવાબ પસંદ કરી આપની ઉત્તરવાહીમાં જ લખો. 15
- (1) ફળ અને શાકભાજીમાં છાલ ઉતારવાની પ્રક્રિયા _____ દ્વારા થાય છે.
(A) લાય સોલ્યુશન (B) મશીન
(C) હીટ ટીટમેન્ટ (D) ઉપરોક્ત બધાજ
- (2) મોટાભાગના ઈવાપોરેટર્સમાં ગરમીના માધ્યમ તરીકે _____ હોય છે.
(A) પાણી (B) હવા
(C) વરાળ (D) CO₂
- (3) બટેટા અને ડુંગળીમાં અંકુરણ અટકાવવા _____ રેડીએશન અપાય છે.
(A) 1k rad (B) 10 k rad
(C) 100k rad (D) 1000k rad
- (4) ખાદ્યપદાર્થને સલ્ફરનો ધુમાડો આપવાથી _____
(A) રંગ જળવાય રહે છે.
(B) સુક્ષ્મજીવાણુઓ દ્વારા બગાડ અટકે છે.
(C) ઉપરોક્ત બન્ને
(D) એક પણ નહિ.

- (5) કાર્બોનેટેડ પીણા ને એસીડીફાય કરવા માટે વપરાય છે.
 (A) ટાર્ટરીક એસીડ (B) મેલીક એસીડ
 (C) એસ્કોર્બીક એસીડ (D) સાયટ્રીક એસીડ
- (6) 21% સાંદ્રતા ધરાવતું મીઠાનું દ્રાવણ કયાં તાપમાને પ્રવાહી રહી શકે છે.
 (A) -21°C (B) -18°C
 (C) -47°C (D) -51°C
- (7) કેનને હવારહિત કરવાથી તેમાંથી _____ વાયુ બહાર નીકળી જાય છે.
 (A) O_2 (B) CO_2
 (C) N_2 (D) SO_2
- (8) 5% એસીટીક એસીડ ધરાવતા વિનેગરની ગ્રેઈન સ્ટ્રેન્થ _____ ગણી છે.
 (A) 5 (B) 10
 (C) 25 (D) 50
- (9) શાકભાજી વચ્ચેનો કે કઠણ ભાગ દૂર કરવો એટલે _____
 (A) ટ્રીમીંગ (B) સ્વેટીંગ
 (C) પ્રોસેસીંગ (D) બ્લાન્ચીંગ
- (10) વિકિરણો દ્વારા ખાદ્યોના સંગ્રહના સમયગાળામાં _____ કરી શકાય.
 (A) વધારો (B) ઘટાડો
 (C) (A) તથા (B) બન્ને (D) એક પણ નહીં
- (11) મોટાભાગના વિનેગરમાં એસીટીક એસીડનું પ્રમાણ _____ gm% હોય છે.
 (A) 8 (B) 8-10
 (C) 4-5 (D) 10

- (12) લાયપીલીંગ માટે _____ વપરાય છે.
- (A) સોડીયમ હાઈડ્રોક્સાઈડ (B) સોડીયમ ક્લોરાઈડ
(C) સોડીયમ ફોસ્ફેટ (D) એમોનીયમ ક્લોરાઈડ

- (13) કોન્સન્ટ્રેશન થી ખાદ્યનું કદ અને વજન _____
- (A) વધે છે. (B) ઘટે છે.
(C) ઉપરોક્ત બન્ને (D) ફેર પડતો નથી.

- (14) ડુક્કરનું માંસ _____ તરીકે ઓળખાય છે.
- (A) બીફ (B) પોર્ક
(C) ચીકન (D) મટન

- (15) સુકોઝની _____% સાંદ્રતાવાળું દ્રાવણ બધાજ સુક્ષ્મજીવાણોનો વિકાસ અટકાવે છે.
- (A) 70 (B) 50
(C) 4 (D) 100

2 ટૂંકનોંધ લખો. (કોઈ પણ ત્રણ)

15

- (1) ખાદ્ય પરીક્ષણમાં વિકીરણોનો ઉપયોગ
- (2) ફીઝીંગ દરમ્યાન ખાદ્યપદાર્થમાં થતા ફેરફારો.
- (3) તડકા દ્વારા સુકવણી
- (4) કેર્નીંગના સિદ્ધાંતો
- (5) વિનેગરના પ્રકારો
- (6) કેમીકલ પ્રીઝર્વેશનના સામાન્ય નિયમો.

- 3 ચારમાંથી કોઈ પણ બે પ્રશ્નોના જવાબ આપો. 20
- (1) કેન કરેલ પદાર્થોના બગાડના લક્ષણો સમજાવો.
- (2) કોન્સન્ટ્રેશનની પદ્ધતીઓ વિશે લખો.
- (3) ફીઝીંગના પ્રકાર લખી એર ફીઝીંગ વિષે લખો.
- (4) વિવિધ પ્રકારના ડ્રાયરના નામ લખી ડ્રમ ડ્રાયર અને ટનલ ડ્રાયર સમજાવો.

ENGLISH VERSION

Instruction : Answer all questions in answer sheet.

- 1 Choose the correct MCQ answer and write in your answer sheet. 15
- (1) Peeling of fruit and vegetables by _____
- (A) Lye solution   (B) Machine
- (C) Heat treatment   (D) All above
- (2) In majority of evaporators the medium of heat is _____.
- (A) Water   (B) Air
- (C) Vapour   (D) CO₂
- (3) To stop germination of potatoes and onion _____ radiations is given
- (A) 1k rad   (B) 10 k rad
- (C) 100k rad   (D) 1000k rad
- (4) By giving sulphur smoke to foodstuff _____
- (A) Maintains its color
- (B) Prevents spoilage due to microorganism
- (C) Above both
- (D) None of them

- (5) To acidify carbonated drinks _____ is used.
(A) Tartaric acid   (B) Melic acid
(C) Ascorbic acid   (D) Citric acid
- (6) Salt solution having 21% concentration remain liquid at _____ temperature.
(A) - 21°C   (B) - 18°C
(C) - 47°C   (D) - 51°C
- (7) _____ gas comes out from can by process of exhausting.
(A) O₂   (B) CO₂
(C) N₂   (D) SO₂
- (8) Grain strenght of vinegar having 5% acidic acid is _____ times.
(A) 5   (B) 10
(C) 25   (D) 50
- (9) Remove hard part of vegetables means _____
(A) Treaming   (B) Sweating
(C) Processing   (D) Blanching
- (10) By irradiation the timing of storage of food.
(A) Increases   (B) Deceases
(C) (A) and (B) Both   (D) None of them
- (11) In most of the vinegers the proportion of acitic acid is _____ gm%.
(A) 8   (B) 8-10
(C) 4-5   (D) 10

- (12) _____ used for lyepeeling.
- (A) Sodium hydroxide (B) Sodium chloride
(C) Sodium phosphate (D) Ammonium chloride
- (13) Size and weight of foods _____ by concentration.
- (A) Increases (B) Decreases
(C) Both of above (D) No change
- (14) Flesh of pig is known as _____ .
- (A) Beef (B) Chicken
(C) Pork (D) Mutton
- (15) _____ % sucrose concentration solution stops development of micro-organisms.
- (A) 70 (B) 50
(C) 4 (D) 100

2 Short note : (Any three)

15

- (1) Use of irradiation in food preservation
- (2) Changes during freezing in food.
- (3) Explain sundrying
- (4) Principles used in canning.
- (5) Types of vinegar.
- (6) General laws of chemical preservation.

3 Answer any two out of four questions.

20

- (1) Explain the characteristics of spoilage in can food.
  - (2) Write about methods of concentration.
  - (3) Write the types of freezing and explain air freezing.
  - (4) Write the name of different types of drier and explain drum drier and tunnel drier.
-